

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Landbrugsministeren (Madsen-Mygdal): Lovforslaget tilsigter at tilvejebringe en større Bevægelsesfrihed for Landbrugsministeriet og Statens Jordlovsudvalg, som har til Opgave at føre Loven af 4. Oktober 1919 ud i Livet. Saaledes som Loven i Øjeblikket er affattet, er Forholdet det, at de store Ejendomme, der ved Lenenes Afløsning bliver afgivet til Staten, vil være at udstykke til Bunds. Dette kan i visse Tilfælde være meget rigtigt og fuldt forsvareligt, men i mangfoldige Tilfælde kan det komme til at virke meget uheldigt. Det er et Forhold, som ikke er ubekendt ved forskellige Lovgivningsvirksomheder, at Bestemmelser, der har den allerbedste Hensigt, ved at blive alt for bundne kommer til at virke paa en noget uheldig Maade. Vi maa her erindre, at de store Besiddelser, der her bliver Tale om at afstaa til Udstykning, er meget uligeligt fordelte i Landets forskellige Egne. Der kommer noget af et Lotterispils Karakter over det hele, naar enkelte Egne og den Ungdom, der ønsker at tage fat der, faar Adgang til meget store Jordarealer paa de forholdsvis gunstige Vilkaar, som disse Love tilbyder, medens der er andre Egne af Landet, hvor noget saadant slet ikke er Tilfældet. Dette er ikke noget fra Lovgivningsmagten tilsigtet; det er et Forhold, som foreligger; men alle vil sikkert erkende, at naar man fra Lovgivningsmagtens Side tilbyder en saadan Hjælp til dem, der vil begynde Jordbrug paa egen Haand, saa bør denne Hjælp saa vidt muligt i lige Maade komme alle Statsborgere til gode, og der bør i saa Henseende ingen Forskel gøres. Denne ulige Fordeling af de store Besiddelser medfører ogsaa et andet uheldigt Forhold, nemlig dette, at enkelte Kommuner kan blive befolket af mindre Landbrugere af en ganske bestemt Type. I og for sig er det jo ikke nogen Ulykke for en Kommune, men man maa dog sige, at det vil være meget heldigt, om der kan ske en nogenlunde ligelig Fordeling over de forskellige Kommuner. Hvis Forholdet er, saaledes som det i mangfoldige Tilfælde er, at der ligger en stor Herregaard i en Kommune, og denne Herregaard skal udstykkes til Bunds, kan det komme til at dreje sig om at oprette et meget stort Antal Husmandsbrug af en enkelt bestemt Type, som straks vil medføre meget store Udgifter for den Kommune, hvori Udstykningen finder Sted, medens Nabokommunen,

som maaske afleverer en hel Del af de unge Mennesker til den paagældende Kommune, slet ingen Udgifter har. Jeg vil ikke sige, at dette er et af de mest afgørende Hensyn ved dette Lovforslags Fremstættelse, men det er dog et Hensyn, som kan og bør tages i Betragtning.

Endelig er der et almindeligt national-økonomisk Synspunkt, som det forekommer mig meget uheldigt at tilsidesætte. Paa mangfoldige af disse Ejendomme findes der meget store, kostbare og vel vedligeholdte Bygninger, og hvis man udstykker saadanne Jordejendomme til Bunds, ødelægger man fuldstændig de Værdier, der knytter sig til Bygningerne, og i adskillige Tilfælde er den Værdi, der knytter sig til Bygningerne, lige saa stor som selve Jordens Værdi. Det maa anses for overordentlig uheldigt, at man ødelægger Bygningernes Værdi for at faa Adgang til at udnytte Jordværdien gennem Udstykning. Ja, hvis der ikke var anden Vej frem, maatte man gaa den Vej, og saa maatte disse Værdier tilintetgøres, derved var der nu en Gang ikke noget at gøre, men naar nu Forholdet netop er det, at det vilde være ønskeligt af forskellige Hensyn at opnaa en bedre Fordeling af disse Arealer, saa forekommer det mig, at det vilde være meget ønskeligt, om der blev givet Administrationen Lejlighed til ogsaa at tage dette Hensyn i Betragtning. Hvis man nemlig lader Bygningerne blive staaende og lader saa meget Jord blive liggende, at de kan faa en Brugsværdi, kan der opnaas en Merværdi, hvorfør man kan købe mere Jord et andet Sted, saaledes at Udstykningsvirksomheden i Virkeligheden fremmes derved, medens det ikke er i nogens Interesse, at man ødelægger de Bygningsværdier, der knytter sig til mange af disse store Ejendomme.

Lovforslaget, saaledes som det foreligger, foreskriver ingen bestemte Regler for, hvorledes man skal gaa frem. Dette er i Virkeligheden umuligt. Der kan være Tilfælde, hvor Bygningerne er daarlige, faldefærdige maaske, Jorden beliggende saaledes ved Veje, at den i fortrinlig Grad egner til Udstykning, og Trangen til Udstykning i den paagældende Egn stor, saaledes at det vil være rimeligt at udstykke til Bunds, men der kan være andre Steder, hvor alle de forskellige stedlige Forhold taler for, at man kun tager en begrænset Del af en Ejendom og sælger Resten med paastaaende Bygninger for ved Hjælp af den Sum, der kommer ind, at købe Jordareal alene et andet Sted og da naturligvis fornemmelig i de Egne,